

**Ordinances and**  
**Outlines of Tests, Syllabi and Courses of**  
**Reading**

**UG Programme (Honours) in Commerce**  
**B.Com. / B.Com. (Honours) — Part-II**

**SINGLE MAJOR UG PROGRAMME (HONOURS) AND**  
**(HONOURS WITH RESEARCH AND WITHOUT**  
**RESEARCH)**

**(3+1 Scheme)**

**(For Regular Student)**

**FOR**

**(2025-2026, 2026-2027, 2027-2028 & 2028-2029 Session)**

**Bachelor of commerce ( B.com-II) Programme****Code BC****For Session: 2025-2026****According to NEP 2020****SCHEME OF EXAMINATION****Semester - III**

| <b>Course Code</b> | <b>Course</b>            | <b>SUBJECT TITLE</b>                                                      | <b>Credits</b> | <b>Marks</b> |
|--------------------|--------------------------|---------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------|
| BC 301             | <b>Major</b>             | Income Tax —I                                                             | 4              | 100          |
| BC 302             | <b>Major</b>             | Corporate Accounting -I                                                   | 4              | 100          |
| BC 303             | <b>Minor</b>             | Business Environment- I                                                   | 4              | 100          |
| BC 304             | <b>AEC-3</b>             | Prose and Grammar                                                         | 2              | 50           |
| BC 305             | <b>Skill Enhancement</b> | Personal Finance & Planning                                               | 3              | 100          |
| BVAC 3             | <b>Value Added</b>       | Yoga and meditation                                                       | 2              | 50           |
| BC 306             | <b>Compulsory</b>        | Punjabi(Compulsory)<br>OR<br>Punjabi Compulsory<br>(Elementary Knowledge) | 4              | 100          |
| BC 306 A           | <b>Compulsory</b>        |                                                                           | 4              | 100          |
|                    | <b>Compulsory</b>        |                                                                           |                |              |

**Semester - IV**

| <b>Course Code</b> | <b>Course</b>             | <b>SUBJECT TITLE</b>                                                                                                                                 | <b>Credits</b> | <b>Marks</b> |
|--------------------|---------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|--------------|
| BC 401             | <b>Major</b>              | Income Tax - II                                                                                                                                      | 4              | 100          |
| BC 402             | <b>Major</b>              | Corporate Accounting — II                                                                                                                            | 4              | 100          |
| BC 403             | <b>Minor</b>              | Business Environment - II                                                                                                                            | 4              | 100          |
| BC 404             | <b>AEC-4</b>              | Writing and Grammar                                                                                                                                  | 2              | 50           |
| BC 405             | <b>Inter Disciplinary</b> | Marketing Management                                                                                                                                 | 3              | 100          |
| BVAC 4             | <b>Value Added</b>        | Indian Knowledge System                                                                                                                              | 2              | 50           |
| BC 406             | <b>Compulsory_</b>        | Punjabi(Compulsory)<br>OR<br>Punjabi Compulsory (Elementary knowledge)<br>OR<br>Punjabi Compulsory (Elementary Punjabi) <b>(For Foreign Student)</b> | 4              | 100          |
| BC 406 A           | <b>Compulsory</b>         |                                                                                                                                                      | 4              | 100          |
|                    |                           |                                                                                                                                                      | 4              | 100          |

**Note** For students seeking exit at the end of semester IV, it is mandatory to undergo 4 weeks summer training under any one of the following like Chartered Accountants and Tax Consultant/Lawyer.

**POOL OF INTER- DISCIPLINARY/MULTI-DISCIPLINARY  
COURSES (IDC/MDC)**

**FOR B. COM./B. COM. (HONOURS)**

**Any IDC/MDC subject opted once in any Semester cannot be  
repeated in any other Semester.**

| SEMESTER IV               |
|---------------------------|
| Marketing Management      |
| Human Resource Management |
| Strategic Management      |
| Production Management     |

(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

B.COM-II (III semester)

BC 301: INCOME TAX -I

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment :70

Internal Assessment: 30

Credit :4

**Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

**UNIT-I**

Definitions, distinction between capital and revenue, basis of charge: incidents of tax, exempted income, computation of income from salaries and house property, agricultural income and its tax treatment

**UNIT-II**

Profit and gains from business and profession, capital gains, income from other sources, depreciation, carry forward and set off losses. Income of other persons to be included in assessee's total income.

**Suggested Readings**

1. Income tax by CA Parul Gupta
2. Income tax and central sales Tax Laws and Practices by BB Lal
3. Income tax by Mehrotra
4. Income tax by Singhania

(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

B.COM-II (III semester)

BC 302 : CORPORATE ACCOUNTING -I

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

|          |             |    |
|----------|-------------|----|
| External | assessment: | 70 |
| Internal | Assessment: | 30 |
| Credit   | :           | 4  |

### **Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

### **UNIT – I**

Issue, forfeiture and re-issue of shares; Redemption of preference shares; Issue and redemption of debentures; Issue of bonus shares and right shares; Underwriting of shares and debentures; Accounts of underwriters.

### **UNIT - II**

Final Accounts including computation of managerial remuneration and disposal of profit; Profit prior to and after incorporation; consolidated balance sheet of holding companies with one subsidiary only, AS-21.

### **Suggested Readings:**

1. S.P.Jain: Corporate Accounting
2. C.M.Juneja: Corporate Accounting
3. VK Goyal: Corporate Accounting
4. Nirmal Gupta: Corporate Accounting for B.Com IT
5. Maheshwari, S. N. and Maheshwar, S. K. : Corporate Accounting, Mcgraw Hill.
6. A Mukherjee M, Hanif : Corporate Accounting : Megraw Hill

(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

B.COM-II (III semester)

BC 303:BUSINESS ENVIRONMENT -I

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment :70

Internal Assessment: 30

Credit : 4

### **Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus.

### **UNIT – I**

Theoretical Framework of Business, Environment : Concept, significance and nature of business environment; Elements of environment: internal and external; Changing dimensions of business environment ; Techniques of environmental scanning and monitoring. Economic Environment of Business; Significance and elements of economic environment, Economic systems and business environment. Political and Legal Environment of Business; Critical elements of political environment; Government and business, Changing dimensions of legal environment in India.

### **UNIT – II**

Socio-Cultural Environment: Critical elements of socio-cultural environment; Social Institutions and systems; Social values and attitudes; Social groups. Technological environment; innovation; technological leadership and followership; technology and competitive advantage. Social Responsibility of Business: Classical and contemporary views; social orientation of business; factors affecting social orientation; responsibility to different sections the Indian situation.

### **Suggested Readings:**

1. Cherunilam, Francis, Business Environment, Himalaya Publishing House, New Delhi.
2. K Ashwathappa, Essentials of Business Environment, Himalaya Publishing House, New Delhi.
3. M. Adhikary, Economic Environment for Business, Sultan Chand & Sons, New Delhi.
4. Paul Justin, Business Environment: Text and Cases, Tata McGraw Hill Publishing
5. Mishra and Puri, Economic Environment of Business, Himalaya publishing house

(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

B.COM-II (III semester)

BC 305 :PERSONAL FINANCE & PLANNING

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment :70

Internal Assessment: 30

C r e d i t : 3

**Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus

To familiarize the students with' different aspects of financial planning like savings, investment, taxation, insurance & retirement planning and to develop necessary skills to become a successful financial planner.

**UNIT – I**

Introduction to Financial Planning: Financial goals, Time value of money, Steps of financial planning, Personal finance/loans, Education loan, Car loan, & home loan schemes. Introduction of savings, benefits of savings, management of spending & financial discipline. Investment Planning: Process and objectives of investment, concept and measurement of return & risk for various assets class, Portfolio risk and return.

**UNIT – II**

Personal Tax Planning: Tax structure in India for personal taxation, Steps of personal tax planning, Exemptions and deductions for individuals, tax avoidance versus tax evasions. Insurance Planning: Need for protection planning. Importance of Insurance: life and non- life insurance schemes. Retirement planning; Retirement planning: goals, process of retirement planning, pension plans available in India.

**Suggested Reading:**

1. Indian Institute of Banking & Finance. Introduction to Financial Planning, Taxmann Publications, New Delhi.
2. Keown, A I Personal Finance, Pearson Publications.
3. Madura, J. Personal Finance, Pearson Publications.
4. Jasiwal, B., Shimpi, L.S. & Srivastava, S. K. Managing Personal Finance, Publisher: New ( Royal Book Company.

(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

B.COM-II (IV semester)

BC 401 :INCOME TAX-II

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment :70

Internal Assessment: 30

Credit:4

### **Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus

### **UNIT – I**

Deductions out of gross total income, Computation of total income in regard to income of individuals. HUF, Partnership firm & Companies.

### **UNIT – II**

Advance Payment of Tax; Deduction of tax at source; Income tax authorities and administration of the act, Assessment procedure, Appeals, Refunds and Penalties.

### **Suggested Readings:**

1. Income Tax by C.A Parul Gupta
2. Income Tax and Central Sales Tax Law and Practices by B.B Lal
3. Income Tax by Mehrotra
4. Income Tax by Singhania



(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

B.COM-II (IV semester)

BC 402 : CORPORATE ACCOUNTING -II

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment :70

Internal Assessment: 30

Credit:4

### **Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus

### **UNIT – I**

Amalgamation, absorption, merger and reconstruction, Accounting for amalgamation of companies as per Indian Accounting Standard 14; Accounting for internal reconstruction.

### **UNIT – II**

Liquidation Accounts; Accounts of banking companies and insurance companies; Investment Accounts; Valuation of goodwill and shares.

### **Suggested Readings:**

1. S.P.Jain: Corporate Accounting
2. C.M.Juneja: Corporate Accounting
3. VK Goyal: Corporate Accounting
4. Nirmal Gupta: Corporate Accounting for B.Com II

(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

**B.COM-II (IV semester)**

**BC 403 : BUSINESS ENVIRONMENT -II**

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment :70

Internal Assessment: 30

Credit:4

**Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus

**UNIT – I**

Government Policies: Industrial policy, fiscal policy, monetary policy, EXIM policy their objective and effectiveness of these policies in managing the economy, Public Sector Undertaking: Role of public sector in economic development; Economic Reforms: liberalisation, privatisation, globalisation and structural adjustment programme, Impact of first and second generation reforms in Indian economy.

**UNIT – II**

International Environment: Multinational corporations: organizational structures and models adopted by MNCs, role and impact of MNCs in India; Foreign Investments in India; various forms of foreign investment inflow and out flow in India. Role of FIPB and RBI in regulating FIIs in India; International Economic Institutions: WTO, 'World Bank, IMF and their importance to India.

\* Teachers are required to discuss latest Government policies in the class.

**Suggested Readings:**

1. Cherunilam, Francis, Business Environment, Himalaya Publishing House, New Delhi.
2. K Ashwathappa, Essentials of Business Environment, Himalaya Publishing House, New Delhi.
3. Paul Justin, Business Environment: Text and Cases, Tata McGraw Hill Publishing
4. Mishra and Puri, Economic Environment of Business, Himalaya publishing house.
5. Madhur Mahajan, Indian Economy, Pearson Publications.
6. Dhingra, The Indian Economy: Environment and Policy, Sultan Chand & Sons, New Delhi.

(2025-2026 , 2026-2027, 2027-28 & 2028-29 )

B.COM-II (IV semester)

BC 405 : MARKETING MANAGEMENT

Pass Marks : 35%

Max Marks : 100

External assessment : 70

Internal Assessment: 30

Credit: 3

**Instructions for Paper Setter/Examiners**

The question paper will consist of three sections. Section A and B (consist of Unit I and II of the syllabi respectively) will have four questions each from respective units and candidates are required to attempt two questions each from section A and B. Each question in section A and B shall carry 12 marks. Section C will be compulsory with 11 short-answer type questions of 02 marks each, which will cover the entire syllabus

**UNIT – I**

Introduction: Nature and scope of marketing; importance of marketing; Marketing concepts-traditional and modern. Marketing environment: Demographic, economic, political, legal, socio cultural, technological environment in Indian context. Buying decision process. Five stage model. Market segmentation; nature, and scope and significance of consumer behaviour; market segmentation-concept and importance, basis for market segmentation.

**UNIT – II**

Product life cycle Marketing strategies, introduction stage, growth, maturity, and declining stage. Product characteristics and classification; Packing, Labelling, Branding, Pricing, Marketing organization and control, Marketing services concept characteristics and problems, interactive marketing and word of mouth marketing. Green marketing, channels of distribution.

**Suggested Readings:**

1. Kotler, Philip, Gary Armstrong, Prafulla Agnihotri and Ehsanul Haque. Principles of Marketing. Pearson Education.
2. JC Gandhi, Marketing: A Managerial Introduction, Tata MC Graw Hill
3. Michael, J. Etzel, Bruce J. Walker, William J Stanton and Ajay Pandit. Marketing: Concepts and Cases. (Special Indian Edition)., McGraw Hill Education
4. William D. Perreault, and McCarthy, E. Jerome., Basic Marketing. Pearson Education. Dhruv Grewal and Michael Levy, Marketing, McGraw Hill Education

ਸੈਸ਼ਨ: 2025-26 ਅਤੇ 2026-27

ਜਮਾਤ-ਬੀ.ਕਾਮ.(ਭਾਗ-ਦੂਜਾ)

ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ

ਪੇਪਰ : ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ

ਪੇਪਰ ਕੋਡ : BC307

ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ

ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ (Objectives)

1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸਹੀ ਉਚਾਰਨ, ਲੇਖਨ ਅਤੇ ਪਾਠਨ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
2. ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਕਵਿਤਾ, ਲੇਖ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਸੁੰਦਰ ਪੱਖਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ।
3. ਸੰਸਕਾਰ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ ਸੂਝ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਸੰਸਕਾਰ, ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
4. ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲਤਾ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਸੂਚਨਾ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਨਸ਼ੀਲ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਨੈਤਿਕ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀ।
5. ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ, ਲੇਖ, ਖ਼ਬਰ, ਚਿੱਠੀ ਆਦਿ ਲਿਖਣ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨ ਬਣਾਉਣਾ।
6. ਪ੍ਰਯੋਗਾਤਮਕ ਭਾਸ਼ਾ ਸਿੱਖਿਆ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਨਚਰੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣਾ।

ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ (Expected Learning Outcomes)

1. ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਹੀ, ਸੁਗੰਧਿਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਲਿਖਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਭੂਤੀ: ਉਹ ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਗੱਥਾ ਰਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਅਰਥ, ਭਾਵ ਤੇ ਮੰਤਵ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
3. ਸੰਸਕਾਰਕ ਪਛਾਣ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰਾ ਜੁੜਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ।
4. ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ: ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ, ਸਹਿਯੋਗ, ਸੇਵਾ ਤੇ ਨੈਤਿਕਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਵੇਗੀ।
5. ਲੇਖਨ ਤੇ ਵਿਆਕਰਣਕ ਨਿਪੁੰਨਤਾ: ਉਹ ਵਿਆਕਰਣਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਤੇ ਸਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਲਿਖਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
6. ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੇ ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਮਝ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਰੋਬਾਰ, ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਸਕਣਗੇ।

ਸੈਸ਼ਨ : 2025-2026 ਅਤੇ 2026-27

ਕਲਾਸ - ਬੀ.ਕਾਮ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)

ਸਮੈਸਟਰ ਤੀਜਾ

ਪੇਪਰ : ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ

ਪੇਪਰ ਕੋਡ : BC107

ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 100

ਪਾਸ ਅੰਕ : 35%

ਸਮਾਂ : ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਬਾਹਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ : 70

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ : 30

ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ : 06 ਕੁੱਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ : 04

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ :

ਭਾਗ (ੳ)

1. ਕਹਾਣੀ ਕੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਰੂਪ, ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਵਲ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ, ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਰੂਪ ਬਾਰੇ ਦੱਸੇਗਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਨਾਵਲ ਅਤੇ ਨਾਵਲੇਟ ਨਾਲ ਅੰਤਰ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਏਗਾ।

2. ਕਹਾਣੀਆਂ ਦੀ ਪੁਸਤਕ **ਕਥਾ ਪ੍ਰਵਾਹ**, (ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਸ. ਪ. ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ।

(ਅਧਿਆਪਕ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਉਸਦੇ ਪਾਠਕੀ ਹੁੰਗਾਰੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।)

ਭਾਗ (ਅ)

ਭਾਗ (ਅ) 1. ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰੀ

- ਖਬਰ
- ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਖਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ
- ਫੀਚਰ ਲੇਖਣ
- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਲੇਖਣ
- ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਖਬਰਯ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ।

ਨੋਟ : ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੇਵਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹਨ। ਇਸ ਖੰਡ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਕਰੈਪ ਬੁੱਕ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੁੱਲ 20 ਪੰਨੇ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਖਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, ਨਿਊਜ਼ ਫੀਚਰ, ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰੀ ਖਬਰਾਂ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ। ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੋ ਲਿਖਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਵਿੱਚ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਨੰਬਰ ਇਸ ਸਕਰੈਪ ਬੁੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।)

ਭਾਗ (ਅ) 2. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ

- ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਇਲਾਕਾਈ ਵੰਨਗੀਆਂ
- ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ, ਗੁਰਮੁਖੀ ਆਰਥੋਗਰਾਫੀ
- ਪੰਜਾਬੀ ਧੁਨੀ ਵਿਉਂਤਯ ਸਵਰ, ਵਿਅੰਜਨ, ਖੰਡੀ ਅਤੇ ਅਖੰਡੀ ਧੁਨੀਆਂ

ਭਾਗ (ੲ)

ਭਾਗ (ੲ) ਅਤੇ (ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

**ਅੰਕ ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ**

1. ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਭਾਗ ਓ, ਅ ਅਤੇ ਏ ਹੋਣਗੇ।
2. ਭਾਗ (ੲ) 1. ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਗਲਪ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸਰੂਪ, ਤੱਤਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਜਾਂ ਅੰਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਣਗੇ।

12 ਅੰਕ

3. ਭਾਗ (ੲ) 2 ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਹਾਣੀ ਬਾਰੇ ਪਾਠਕੀ ਹੁੰਗਾਰਾ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਮੰਤਵ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਸਤੂ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਸਮਕਾਲੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ, ਪਾਤਰਾਂ ਦੀ ਘਾੜਤ, ਮਨਪਸੰਦ ਪਾਤਰ, ਪਾਤਰਾਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

12 ਅੰਕ

4. ਭਾਗ (ਅ) 1 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਰੂਪਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਸਰੂਪ, ਪ੍ਰਕਾਰਜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੂਪਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਨਿਖੇੜ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

12 ਅੰਕ

5. ਭਾਗ (ਅ) 2. ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

12 ਅੰਕ

6. ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ ਭਾਗ (ੲ) ਵਿੱਚ ਪਾਠ-ਕ੍ਰਮ ਦੇ ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਦੇ ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਚਾਰ ਤੋਂ ਛੇ ਸਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

$$11 \times 2 = 22 \text{ ਅੰਕ}$$

#### ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ

- 1) ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ ਭਾਗ-1, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1991, ਪੰਨਾ 67-73.
- 2) ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ ਭਾਗ-2, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1992.
- 3) ਗਿ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
- 4) ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਬਿਰਤਾਂਤ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਧਿਐਨ, ਆਰਸੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ, ਦਿੱਲੀ.

ਸੈਸ਼ਨ: 2025-26 ਅਤੇ 2026-27

ਜਮਾਤ: ਬੀ.ਕਾਮ. (ਭਾਗ-ਦੂਜਾ)

ਸਮੇਸਟਰ ਚੌਥਾ

ਪੇਪਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ

ਪੇਪਰ ਕੋਡ : BC407

ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ

**ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ (Objectives)**

1. **ਭਾਸ਼ਾਈ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੁਧਾਰ:** ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਰੂਪਾਂ (ਲਿਖਤ, ਬੋਲੀ, ਅਰਥਗ੍ਰਹਿਣ) ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪ੍ਰਵੀਣ ਬਣਾਉਣਾ।
2. **ਸਾਹਿਤਕ ਗਹਿਰਾਈ ਦੀ ਸਮਝ:** ਕਵਿਤਾ, ਲੇਖ, ਨਿਬੰਧ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤਕ ਰੁਚੀ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ।
3. **ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਨਿਪੁੰਨਤਾ:** ਵਿਆਕਰਣਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਸਮਝ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸ਼ੁੱਧ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਣ ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਹੋਣ।
4. **ਸੰਸਕਾਰਕ ਅਤੇ ਨੈਤਿਕ ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:** ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰਾਹੀਂ ਜੀਵਨ ਮੁੱਲਾਂ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨੀ।
5. **ਰਚਨਾਤਮਕ ਲੇਖਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ:** ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਲੇਖ, ਖ਼ਬਰ, ਰਿਪੋਰਟ, ਸੰਪਾਦਕੀ ਆਦਿ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧਿਤ ਕਰਨਾ।
6. **ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਸੰਚਾਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ:** ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਚਾਰ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣੀ।

**ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ (Expected Learning Outcomes)**

1. **ਸੰਚਾਰ ਯੋਗਤਾ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ:** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਸ਼ੈਖਸ਼ਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
2. **ਸਾਹਿਤਕ ਅਨੁਭਵ ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਯੋਗਤਾ:** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਵਿਤਾ, ਕਹਾਣੀ, ਤੇ ਨਿਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
3. **ਵਿਆਕਰਣ ਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲੇਖਨ ਦੀ ਕਾਬਲੀਅਤ:** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਆਕਰਣਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹੀ ਲਿਖਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ।
4. **ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਸੰਸਕਾਰਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ:** ਸਾਹਿਤਕ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਮਨੁੱਖੀ ਮੁੱਲਾਂ, ਨੈਤਿਕਤਾ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਾਸਤ ਨਾਲ ਜੁੜਾਅ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ।
5. **ਰਚਨਾਤਮਕ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਸੋਚ ਦਾ ਵਿਕਾਸ:** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਚਨਾਤਮਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਅੰਕਲਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਹੋਣਗੇ।
6. **ਪ੍ਰਯੋਗਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ:** ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦਫਤਰੀ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਵਿਵਹਾਰਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਣ ਲੱਗਣਗੇ।

ਸੈਸ਼ਨ : 2025-2026 ਅਤੇ 2026-2027

ਕਲਾਸ : ਬੀ.ਕਾਮ. (ਭਾਗ-ਦੂਜਾ)

ਸਮੇਸਟਰ-ਚੌਥਾ

ਪੇਪਰ-ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ

ਪੇਪਰ ਕੋਡ-BC407

ਕੁੱਲ ਅੰਕ :100

ਪਾਸ ਅੰਕ: 35%

ਸਮਾਂ: ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ

ਕ੍ਰੈਡਿਟ:04

ਬਾਹਰੀ ਮੁਲਾਂਕਣ :07

ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ : 30

ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ : 06

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

ਭਾਗ (ੳ)

ਭਾਗ (ੳ) ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੰਤਰਝਾਤ, ਡਾ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਪੂਰ, ਲੋਕਗੀਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ (ਉੱਦਮ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਿਬੰਧ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤਿੜਕੀ ਹੋਈ ਕੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਬੂਟਾ ਨਿਬੰਧ ਤੱਕ ਪਹਿਲੇ 12 ਨਿਬੰਧ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣਗੇ)।

ਭਾਗ (ਅ)

ਭਾਗ (ਅ) 1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਖਲਾਈ :

- ਪੰਜਾਬੀ (ਗੁਰਮੁਖੀ) ਫੋਂਟ ਅਤੇ ਕੀ-ਬੋਰਡ ਖਾਕੇ (layouts) : ਜਾਣ-ਪਛਾਣ।
- ਯੂਨੀਕੋਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਲਾਭ।
- ਆਨਲਾਈਨ ਗੂਗਲ ਇਨਪੁਟ ਟੂਲ ਅਤੇ ਜੀ-ਬੋਰਡ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਟਾਈਪ ਕਰਨਾ।

(ਨੋਟ : ਇਹ ਹਦਾਇਤਾਂ ਕੇਵਲ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਭਿਆਸ ਪੁਸਤਕ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਪੁਸਤਕ ਸੋਫਟ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਧਿਆਪਕ ਉਸ ਦੇ ਸੌਫਟ ਰੂਪ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗਾ। ਪਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਿਕਾਰਡ ਹਿੱਤ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਢਵਾ ਕੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏਗਾ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ 20 ਤੋਂ 25 ਪੰਨੇ ( ਯੂਨੀਕੋਡ ਫੋਂਟ ਮਾਪ 12, ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਿੱਥ 1.5 , ਡਿਫਾਲਟ ਪੇਜ ਸੈਟਿੰਗ) ਲਿਖੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ 10 ਲਿਖਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣ।

ਭਾਗ (ਅ) 2. ਵਿਆਕਰਣ

- ਸ਼ਬਦ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ : ਨਾਂਵ, ਪੜਨਾਂਵ, ਕਿਰਿਆ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਕਿਰਿਆ-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ, ਸੰਬੰਧਕ, ਯੋਜਕ
- ਵਿਆਕਰਣਕ ਵਰਗ : ਲਿੰਗ, ਵਚਨ, ਕਾਲ, ਕਾਰਕ, ਪੁਰਖ, ਵਾਚ, ਪੱਖ (ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਝ)

ਭਾਗ (ੳ)

ਭਾਗ(ੳ) ਅਤੇ ਭਾਗ (ਅ) ਵਿੱਚੋਂ ਸਬੋਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰਾਂ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ :

1. ਭਾਗ (ੳ) ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੰਤਰਝਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ/ਸਾਰ/ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ/ਜੀਵਨ-ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਅਤੇ ਨਿਬੰਧ ਵਿਚਲੀ ਰਾਜਨੀਤਕ-ਆਰਥਿਕ ਸੋਝੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵ। (ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ)  
12 ਅੰਕ
2. ਭਾਗ (ੳ) ਵਾਰਤਕ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਅੰਤਰਝਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਸਬੋਪ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ। (ਇੱਕ-ਡੋਢ ਪੰਨੇ ਵਿੱਚ)  $3 \times 4 = 12$  ਅੰਕ
3. ਭਾਗ (ਅ)1. ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਖਲਾਈ ਵਾਲੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਿਖੇਗਾ। 12 ਅੰਕ
4. ਭਾਗ (ਅ)2. ਵਿਆਕਰਣ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਲਿਖੇਗਾ।  $2 \times 6 = 12$  ਅੰਕ
5. ਭਾਗ (ੳ) ਵਿੱਚੋਂ ਕੁੱਲ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ, ਇਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਬੋਪ ਉੱਤਰ ਲਿਖਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਭਾਗ ੳ, ਅ-1 ਅਤੇ ਅ-2 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।  $11 \times 2 = 22$  ਅੰਕ

ਸਹਾਇਕ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ :

1. ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ ਭਾਗ-1, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1991, ਪੰਨਾ 67-73.
2. ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਆਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਵਿਆਕਰਣ ਭਾਗ-2, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਕਾਦਮੀ, ਜਲੰਧਰ, 1992.
3. ਗਿ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ, ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਟੈਕਸਟ ਬੁੱਕ ਬੋਰਡ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
4. ਡਾ.ਸੀ.ਪੀ.ਕੰਬੋਜ਼, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਕੰਪਿਊਟਰੀਕਰਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਵਿਗਿਆਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ।



ਜਮਾਤ: ਬੀ.ਕਾਮ ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੇਸਟਰ ਤੀਜਾ)  
ਸੈਸ਼ਨ: 2025-26, 2026-27  
ਪੇਪਰ: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)  
ਪੇਪਰ ਕੋਡ: BC307A

ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ

• ਉਦੇਸ਼:

1. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਹਾਰਤ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਚਾਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ।
2. ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੂਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਰਲ ਸਾਹਿਤਕ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਵਧੇਗੀ।
4. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ।
5. ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਨਰ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਧਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਮਝ ਸੰਬੰਧੀ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

• ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ:

1. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੁੱਢਲਾ ਸੰਚਾਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
2. ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ: ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ।
3. ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੋਝੀ : ਸਧਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ।
4. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਯੋਗਤਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
5. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਨਰ: ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਨਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 100  
ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ : 30 ਅੰਕ  
ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਖਿਆ: 70 ਅੰਕ  
ਕੁੱਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ:04

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ : 35%  
ਅਧਿਆਪਨ: 06 ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ  
ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

ਭਾਗ-ੳ

ੳ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੁਸਤਕ : ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ, ਪ੍ਰੋ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, (ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ ਕਵਿਤਾ ਵਾਲਾ ਭਾਗ ਇਸ ਸਮੇਸਟਰ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ)

$2 \times 6 = 12$  ਅੰਕ

ਭਾਗ-ਅ

ਅ-1 ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

12 ਅੰਕ

ਅ-2 ਸ਼ਬਦ ਜੋੜਾਂ ਦੀ ਸੁਧਾਈ

$12 \times 1 = 12$  ਅੰਕ

ਅ-3 ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ : ਵਿਦਿਅਕ ਜਾਂ ਸੈਰ ਸਪਾਟੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ

12 ਅੰਕ

ਭਾਗ-ੲ

ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ।

$11 \times 2 = 22$  ਅੰਕ

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

1. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਿਪੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਸਰਲ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।

2. ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।

3. ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।

4. ਵਰਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।

5. ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

6. ਭਾਗ ੳ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸਰਲ ਅਰਥ ਜਾਂ ਸਾਰ (ਪੰਜ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ)

$2 \times 6 = 12$  ਅੰਕ

7. ਅ-1 ਅਨੁਸਾਰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ ਜਾਂ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

12 ਅੰਕ

8. ਅ-2 ਅਨੁਸਾਰ 15 ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਕੇ 12 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਸ਼ੁੱਧ ਕਰਨੇ

$12 \times 1 = 12$  ਅੰਕ

9. ਅ-3 ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਆਮ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ

12 ਅੰਕ

10. ਭਾਗ ੲ ਵਿਚ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ (ਕਵਿਤਾਵਾਂ) ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੰਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 3-4 ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।

$11 \times 2 = 22$  ਅੰਕ

ਜਮਾਤ: ਬੀ.ਕਾਮ ਭਾਗ ਦੂਜਾ (ਸਮੈਸਟਰ-ਚੌਥਾ)  
ਸੈਸ਼ਨ: 2025-26, 2026-27  
ਪੇਪਰ: Punjabi Compulsory (Elementary Knowledge)  
ਪੇਪਰ ਕੋਡ: BC407A

ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ

• ਉਦੇਸ਼:

1. ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਮੁੱਢਲੀ ਮੁਹਾਰਤ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪੜ੍ਹਨ, ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਬੋਲਣ ਵਿਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਗੇ, ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਚਾਰ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ।
2. ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੂਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਸਮਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ।
3. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ: ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸਰਲ ਸਾਹਿਤਕ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਪਰੰਪਰਾ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਵਧੇਗੀ।
4. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਝ ਪੈਦਾ ਕਰਨਗੇ।
5. ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਨਰ: ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਧਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਮਝ ਸੰਬੰਧੀ ਹੁਨਰ ਵਿਕਸਿਤ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

• ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜੇ:

1. ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਮੁੱਢਲਾ ਸੰਚਾਰ: ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਅਤੇ ਲਿਖਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
2. ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ: ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਣ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ।
3. ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਾਹਿਤਕ ਸੋਝੀ : ਸਧਾਰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤਕ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ।
4. ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਯੋਗਤਾ: ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਦਰਭਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।
5. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਨਰ: ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਝ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਤਮਕ ਹੁਨਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ।

ਕੁੱਲ ਅੰਕ : 100  
ਅੰਦਰੂਨੀ ਮੁਲਾਂਕਣ : 30 ਅੰਕ  
ਬਾਹਰੀ ਪਰੀਖਿਆ: 70 ਅੰਕ  
ਕੁੱਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ: 04

ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਕ : 35%  
ਅਧਿਆਪਨ: 06 ਪੀਰੀਅਡ ਪ੍ਰਤੀ ਹਫ਼ਤਾ  
ਸਮਾਂ : 3 ਘੰਟੇ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ

ਭਾਗ-ੳ

ੳ) ਨਿਰਧਾਰਤ ਪੁਸਤਕ : ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ, ਪ੍ਰੋ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਬਿਊਰੋ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ, ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ਕਹਾਣੀ ਅਤੇ ਨਾਟਕ ਵਾਲਾ ਭਾਗ ਸਿਲੇਬਸ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ।

ਭਾਗ-ਅ

ਅ-1 : ਨਿੱਜੀ ਚਿੱਠੀ/ਪੱਤਰ

ਅ-2 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ (ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ)

ਭਾਗ-ੲ

ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ।

ਅੰਕ-ਵੰਡ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਸੈੱਟਰ ਲਈ ਹਦਾਇਤਾਂ

- ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਿਪੀ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰਖਦਿਆਂ ਸਰਲ, ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ।
  - ਸਾਰੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ।
  - ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ।
  - ਵਰਣਾਤਮਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਾ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣ ।
  - ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਛੋਟ ਜਾਂ ਚੋਣ ਦੇਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।
  - ਭਾਗ ੳ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ) 12 ਅੰਕ
  - ਕਿਸੇ ਨਾਟਕ ਸੰਬੰਧੀ ਸਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ) 12 ਅੰਕ
  - ਨਿੱਜੀ ਚਿੱਠੀ ਜਾਂ ਪੱਤਰ (ਦੋ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ) 12 ਅੰਕ
  - ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਆਮ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦਾ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ 12 ਅੰਕ
  - ਭਾਗ ੲ ਵਿਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਸਖੇਪ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ 11 ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੁੱਛੇ ਜਾਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਹੋਣਗੇ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ 3-4 ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹੋਣਗੇ।
- 11X02=22 ਅੰਕ